

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Л И С Т ЗА ПОЛ И Т И К У И К Њ И Ж Е В Н О С Т .

Изази Недјељом.

Цијена:
За ПРВУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф., на по год.
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.
За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
године 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

Претплата плаћа се у
плаћеним новчанима непо-
средно администрацији Гл.
Црногорца на Цетиње, а
може се и картом упућ-
ениом на пошту у Котор.
Донеси шиљу се уредниш-
тву. Рукопис се не враћају.

За осласе плаћа се од
реда 5 новчића. За веће
и на дуже вријеме мапе.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

Будапешта, 12 јуна. — Делегација аустријска примила је без разговора буџет министарства иностраних послова и редовни буџет за војску. Одбор аустријске делегације примио је ванредни буџет за војску по приједлогу владину.

Париз, 12 јуна. — Министарски савјет је ријешено да садашње прилике не допуштају да се војводи Омалском допусти повратак у Француску.

Сриједац, 13 јуна. — Размирица у ствари мајора Попова ријешена је. Принц Фердинанд потписаће пресуду но једанак опростити Попову досуђењу му тамницу. (Попова је суд био пресудио на тамницу што је доказано да је крао државне новце.) Неслога у министарству престала је.

Берлин, 13 јула. — Цар и Царица ујегли су синоћ у Берлин сред велиг одушевљења народа.

Будапешта, 13 јула. — Граф Валдерсе долази ноћас да јави Цесару запарење Вилхелма II.

Берлин, 13 јула. — Данас је Цар зборно са пријестола. Рече да је прегао држати мир са цијелим свијетом. И ако му је војска мила, то му неће сметати да царству очува благодати мира. Ако би се земљи наметнула невоља рата каквом наватом на царство њемачко или на ког од савезника му, Царево срце неће моћи подијети да своју војску покреће на нападачки рат. По вјери њемачкој Цар ће одржати савез са Аустријом, видећи у том обрабеном савезу основу равнотежи јевропској и историјски завјет. Исте везе историјске и народне потребе везују нас с Италијом. Наша погодба с Аустријом и Италијом допушта нам да најљиве хранимо лично пријатељство с руским Царем и мирне односе с Русијом. Цару је мило да су се

завјетни односи са великијем државама одржали и то му олакшава задатак да очува мир.

Берлин, 15 јуна. — Пруски земаљски сабор (Landtag) отворен је царевим говором. Цар обрче да ће хранити устав, да ће се држати исте политике коју је водио и отац и дјед му. Он ће поштовати права сабора, чуваће савјесно права круне, неће узнемиравати повјерење народа тежњом да прошири права круне, закључаће навијек, исто као и предци му, разне вјероисповиједи. Односи између државе и католичке цркве особито га задовољавају, он ће све чињети да одржи мир са црквом. Наставиће започето дјело, да се олакшају неке порезе, хвала добром стању финансија. Цар почиње свој задатак у узрујано вријеме, са поуздањем и са чувством своје дужности, сјећајући се ријечи Великог Фридриха: Краљ је први слуга државе.

Берлин, 16 јуна. — Новине „Пост“ јављају, да је кнез Бисмарк, у разговору са члановима властелинског дома, изјавио како се нада да ће настати вријеме мира, развитка и напретка. Пруски је сабор закључен, пошто је једнодушно примио адресу.

Будапешта, 16 јуна. — Састанак делегација завршио се послје коначног, једнодушног гласања за приједлоге министарске. У угарској делегацији изјавио је Калаија, у аустријској Калнокија, у име Њег. цар Величанства признање и захвалу на једнодушности и домољубној одапости, а у име заједничког министарства захвалише на повјерењу делегација.

Берлин, 17 јуна. — Цар је изјавио декретом писаним кнезу Бисмарку своју дубоку захвалност на сажалењу са свијех страна ради смрти његова оца. Цар увјерава у истом пјесму да ће се, као и предци му, озбиљно потрудити да унаприједи послове мира

и утврди благостање земље. — Цар је даровао румунскоме министру Карпу крст Црвеног Орла првог степена.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

Ц е т и њ е, 18. јуна.

(Из Двора. — Крштење.) Као што је јављено у прошлом броју, крштен је у недјељу, први дан Тројице, прворођени син и наслједник Њиховијех Свјетлости Књаза Петра А. Карађорђевића и Кнегиње Зорке. Као при досадашњим сличним случајевима у дому Књаза Петра, тако се и при овом светом чину извољело примити кумства Његово Императорско Величанство Цар Александар III., а кумица је била сестра Царева, Њено Кр. Височанство Вел. Кнегиња Марија Александровна, Војвођинка Единибушка. Како Њег. Имп. Величанство тако и Њено Кр. Височанство извољели су врло љубазним брзојавима назначити Своје замјенике, и то Царски Кум Свога министра при нашем Двору, Г. К. М. Аргиронула, а Свјетла Кумица Њену Свјетлост Кнегињу Стану.

Крштење се извршило у цркви Св. Госпође, у назочности Њиховијех Височанства и цијелог Свјетлог Двора, свијех преставника великијех држава у свечаном одијелу, министара, војвода, чиновника и грађанства. Младенац је крштен именован **Ђорђе**.

Послје крштења било је честитање у дому Књаза Петра, а за тим свечани објед. Прву здравицу је наздравно Господар и Књаз наш Своме Царском Куму, Његову Импер. Величанству Александру III. Другу је чашу наздравно Књаз Петар Свјетлој Кумици, Њен. Кр. Височанству Марији Александровној. За тим је замјеник Њег. Имп. Величанства, Г. К. М. Аргиронула наздравно Њиховијех Височанствима и новокрштенику, Књазу Ђорђу П. Карађорђевићу, желећи да Њи-

хова Височанства у лијепу здрављу и пуној снази дочекају унука и од Свога Сина и Наслједника. Редздравница завршен је наздравном Г. Аргиронула родитељима повокрштениковијем, Њиховијем Свјетлостима Књазу Петру и Кнегињи Зорци.

У том је знамењу ујегу у хришћански живот први ђетић, који саставља у себи двије српске, јуначке, владалачке лозе лозу: Петровића Његуша и лозу ослободиоца и основатеља Србије, Ђорђа Петровића, Карађорђа.

(17 јуна.) Седмаиести јуна, овом приликом и седамнаести дан рођења Његове Свјетлости Књаза Наслједника Данила Александра, прослављен је, као и навијек, свечано. Службу божју и благодарење служно је Високопреосвештени Г. Митрополит Митрофан са подручним свештенством. Њихова Височанства са свијем члановима Свјетлога Двора, Књаз Петар, сви министри, војводе, чиновници, бјеху на литургији, а на благодарење су дошли сви преставници великијех држава на нашем Двору, са својим Госпођама и секретарима у свечаном одијелу.

Послје благодарења, до уласка Њиховијех Височанства у Двор, пуцали су топови са „Табије“. За тим је било честитање у Двору, како Њиховим Височанствима, тако и Његовој Свјетлости Књазу Данилу. Чета перјаничка давала је прописане почести.

За вријеме цијеле светковине, па и послје, находила је обплата киша. Ако буде благодетна земљи и народу, као што је прилика, то ће бити најљепши дар те је виша сила могла испослати на рођен-дан нашег Наслједника, а заиста и Њему најмилији.

(Личне вијести.) Ц. и кр. аустроугарски министар на Двору Њег. Височанства, Г. Тодор витез Миликовић, кренуо је био у прошли петак преко Котора, да се поклати Њег. цар. Височанству, Наслједнику цесарског при-

Л И С Т А К „Г Л А С А Ц Р Н О Г О Р Ц А“.

Имовински Законик Црне Горе.

Кршевита Црна Гора,
Стара љубко слободара,
Ти одбиха уз јунаке
И српскога законара.

Поздрављам те, земљо света,
Крвљу често нападава,
Поздрављам те, звјездо Српства,
На прослављу овог дана!

Што је давно дух посија
Ђеце твоје, то уроди
Основицу за правицу —
Нову славу у слободи.

Бог би дао, да ти луча
Свјести рода све озари,
Да ти, Клеже, цјело Српство
На замисли благодари.

А на срећу, слогу Српства,
Да законик буде ови,
Заштитнице, свети Петре,
Дјело ово благослови!

у Сриједцу.

М.

(Из „Нашег Доба“.)

Ч И Т У Љ А

Будапештански „Српски Дневник“, од 10 јуна, јавља ови тужни глас:

МИТА ПОПОВИЋ српски пјесник.

Ноћас у 9 сати ослободио се дуге невоље и великих мука пјесник српски Мита Поповић.

Тежак је час умирања за сваког човјека. Најућем просејаку мио је живот, као и највећем богаташу.

Ако је штогод у стању да ублажи пошљедње тренутке човјека, који се с душом растаје, онда је то саучешће ближе и даље родбине, пријатеља и знапаца.

Наш Мита Поповић није ни тога имао, јер је зао удео дух његов вјечитим мраком увио, тако, да је био мртав прије него је за навијек уснио.

У овај мах не можемо о том пошљедњем одјеку живота пјесникова ријеч да поведемо, јер бисмо морали пртати слику нашег немара и наше — срамоте.

Радам својим за живота осигурао је Мита Поповић имену својем „вјечан спомен“, и тим истим радом обвезао је он и народ српски, да рекне:

„Лака му земља!“

Толито „Српски Дневник“.

Заиста је судбина пјесника „Славуја и руже“, пјесника „Крвавог пријестола“ и „Цара Јована“ особито трагична. Но да ли у смрти Мите Поповића ваља видјети „слику нашег немара и наше — срамоте“, као што је види „Српски Дневник“, то је друго питање.

Ако је то „немар и срамота“, тада наш народ тај пријекор дијели с народима много вишим и просвјетно напреднијим од себе.

Познато је да је, баш некако кад је наш пјесник умно оболло, умрло њемачки драмски пјесник Алберт Линднер — у берлинској лудници, оставив своју породицу у највишој невољи и сиротињи. *)

Покојни је Мита наш Алберт Линднер.

Заиста је занимљиво упоредити та два пјесничка живота.

Њемачки Мита Поповић почео је свој књижевнички пут највишим признањем народа, добив највишу награду Шилерова друштва за своју драму „Brutus und Collatinus“. Занесен тим првим успјехом и мислећи да је то само слаби почетак будуће славе његове, пресели се у Берлин и стаде писати драмска дјела једно за другим. Но ни једно не није па ону хвалу као прво. Пјесник се све више љутио на свијет, заборавив да је навијек било исто тако мучно задобити народну похвалу и захвалу, као што је лако изгубити је. Мало по мало пјесник „Брута и Колатина“ сље с ума, и само га је смрт могла ослободити великих мука, а жена и дјеца остадоше на милост онога народа који је тако

*) Наш пријатељ В. В. Пасек, у својој збирци пјесма која ће брзо угледати свијета овдје на Цетињу, има једну лијепу пјесму посвећену спомени Алберта Линднера. У.

жестола, Велики Војводи Рудолфу, који је, обилазав Босну и Херцеговину као ђенер, надзорник аустро-угарске војске, дошао из Требиња у Рисав. Г. Миланковић вриуо се у сриједу на Цетинје.

— (Шакир-беј,) војни пристав при ц. отоманском посланству у Риму, провео је двије недјеље на Цетинју, у свога брата Цевад-паше. У понедјељник је Шакир-беј кренуо на своје службено мјесто, а Цевад-паша је свога брата отпратио до Котора.

Д О Н И С.

Грахово, 3 јуна. — (Спасовска свечаност на Граховцу.)

Од онога јутра спасовскога (1. маја 1858) сваки Црногорац носи највећу успомену на „Граховца.“ Црногорски историк са највећим задовољством наићи ће пишући епохалне дане, који се имају забиљежити у историји Црне Горе, на дан 1 маја 1858.

Најзнаменитија битка око Црне Горе изом вјекова српскога ратства која је била — то је битка на Граховцу, бијена под владом витешиког владара I. Књаза Црне Горе — Данила, а под предвођењем Његова брата, Великог Војводе Мирка Петровића.

Онда кад догрје Црна Гора и самоме дару у Стамболу, што је била једини крајинак од негда пространо а царства српскога — у слободи, те и узрок неспокојства великога царства отоманског, које је посјело остале српске земље: Та моћна држава једном за вазда науми једним ударцем утулити ту пламену искрицу пред очима српскога народа раскомаданог и увидјељенога — Црну Гору.

Али свевишњи, охранитељ од ваикада ове врлет-стијене о којој се разбице толики гласи стамболске навале осујети намјеру турску — и, мјесто вјечног повора у који су већ близи затрпали стамболски зафаљенаца пред диваном цркосни крај српски — Црна Гора остаде у блиставом руху јунаштва пред свијетом и даде од себе највише јамство за прегалачка дјела витештва свога.

Његово Височанство Господар и Књаз Никола у знак тога благозвољно је на самом мјесту где је Кадри пашин чадор био наредити да се направил споменик — црква св. Спаса, код које да се народ скупља на Спасов-дан. И тако се купи мноштво народа на Граховца реченога дана.

1 јуна т. ј. у сриједу пред Спасов дан одаде из наше вјаче натоварило се мноштво коморе потребитијех ствари за крчу на Граховца.

Послаги да уреду хладнице и остале потребности за прославу, сјутра дан су то најтачније извршили.

У четвртак ко није у вече дошао, дошао је сјутра дан до 7 ура свако.

Тек што се је народ утишао, нашао свога послатога за приређење, постаро

се за пригтовљење ручка; пријатељ се с пријатељем упитао за здравље и т. д. збо по је огласило приступ к цркви на службу.

Већ су равно 9 ура. Народ је поврвио к цркви да ни крчмара није остало у хладницима.

Служба је трајала од 9 до 10 ура. При служби је чиновјествовао свештеник Крсто Кемељ уз помоћ свештеника Кујаџића и Ковачевића.

Пошто је топла молитва управљена свевршњему за дуг живот и здравље нашег општељубљеног Господара и Књаза Николе, Кнегиње Милене, Престолонашљедника Данила-Александра, Војводе Мирка, митрополита црногорског Митрофана и свега црногорског народа, отпочет је парастос налијем јунацима, који себе жртвоваше за част и образ домовине своје.

Парастос је трајао по уре. По свршетку тога при изласку из цркве заохри се као из једнога грла урнебесно: „Живио! Живио! Живио!“ Уз то су пуцали револвери као плотун. Бацају се отцјевали црногорску химну: „Онам' онамо“ и „Тек мјесец изађе“, онда је т. ј. на 10^{1/2} ура, народ поврвио у својим колибама и до 11 ура било је непрестано копчање а онда је овладала тишина и приступило се к ручку.

Првога кварта уре од почетка ручка није се чуло живе душе, а у другом стале су проламат тишину здравице. У напријед су све чешће биле и праћене су пуцањом из револвера. То је једнако трајало до 1 уре по подне а иза тога је на ливади ниже цркве отпочело коло, те ко је био способан за играње или пјевање, похитао је тамо.

Људи су пјевали по два и два и по један из гласа а жене опет своје милозвучне пјесме. Леворвери су одлијегали непрестано.

Оро је било у највећем реду, трајало је од 1 до 4 уре по подне, отоле је свако пошао к свом хладнику, ту свршио рачуна с крчмарима и приправио се за пут. У 5 ура почео се народ разилазити а до 6 развишао се вас осим крчмара.

Ето тако се сврши овогодишња прослава спасовске свечаности на Граховцу.

Неродном годином и рђавом зимом нанесено нам је много штете у живоме. Усјеви су нам лијени а такође и бијела жита уопште. Сијено је прилично. Кипсе смо у овим крајевима имали доста. Народнио је здравље у најбољем стању.

К њ и ж е в н о с т .

Примили смо први број новог на дјелног листа:

La Gazette Franco-Russe. Франко-Русская Газета. (Hebdomadaire). Агу Сагсѐне Рѐдактеур еп chef. А. Саггон Сѐкрѐtaire де ла рѐдактеон.

Узимајући да вишина нашијех читалаца разумије руски, ми ћемо им овдје изнијети програм тих новина на руском језику, сасвим како је објављен у париском листу:

„Въ виду настоящаго положенія Европы, въ виду союза, который угрожаетъ

„Лазара Браковича“. И опет сустанде. Само што тада већ не бјеше мене, његова вреника, на бојишту, но га савлада много млађи од њега, Драгутин Илић, чини ми се с оним истим „Вукашином“ — или бјеше, од тада скоро непознати, Манојло Ђорђевић Призренац, са својом „Слободарком“. Те двије драме добиле су засобнице Матичину награду, само се у ови час не сјећам, која прије, а која послје. Свакојак је и један и други имао према себи Миту —

Ја сам се испрва још био надао, да ће Мита поред онолике воље ипак постати добрим драматистом; а за први неуспјех правдах га мучним пријезлом из невине идиле у врлоге и борбе човјечјих страсти. Но кад видјех како се залуду упише да својим славујскијем крилима надлети ластавице, орлиће и соколиће, тада сам га већ био ожалио, и пјесника Миту, и оне њежне пјесме те осташе у њему неиспјеване, и славуја и оне славујиће те остадоше неизлежени у пустоше гнијезду, да их на пошљедак испије туја махвиности.

То бјеше први ударак осјетљиву срцу пјесникову. Једва једном доби неко признање за свог „Цара Јована“, прерађена „према примједбама оцјевивача“. Но то већ бјеше прекасно да заузстави мах можданог слома. Мало за тим пуче глас, да је наш Мита полудно.

Што споменух Митину жељу да

Россији и Францији, мы убеждены, что основаніе этой газеты должно служить доказательствомъ нашей любви къ отечеству, и что оно должно содѣйствовать къ національной зашитѣ.

Естественное равновѣсіе Европы было нарушено въ 1870 г.

Вотъ уже 20 лѣтъ какъ длится это неправильное состояніе, благодаря союзу четырехъ державъ.

Пруссія забыла, что въ 1808 году она снова превратилась бы въ маленькое герцогство Бранденбургъ безъ внимательства Государя Александра I го.

Италія не вспоминаетъ болѣе, что ея поля битвы были пролиты кровью тысячи французовъ павшихъ, сражаясь за ея независимость.

Австрія отрѣкается отъ мертвецовъ Садовы.

Англія старается лишь вызывать не навѣсть во всехъ націяхъ для того, чтобъ охранять Индію.

Союзъ этотъ по видимому страшенъ, но онъ окажется ничтожнымъ, если Россія и Франція съумѣютъ отдать себѣ ясный отчетъ въ опасности настоящаго момента и хладнокровно приготовиться къ неизбежной борьбѣ.

Бисмаркъ желалъ этой борьбѣ, и для того, чтобъ выгода оказалась на его сторонѣ, онъ первымъ дѣломъ основалъ таможенный союзъ, который по его расчету долженъ былъ окончательно уничтожить кредитъ Франціи и Россіи; благодаря искусному маневру этотъ союзъ коммерческихъ интересовъ долженъ былъ превратиться въ союзъ политическихъ интересовъ.

Экономическая война началась; съ каждымъ днемъ она все болѣе и болѣе помрачаетъ натушное положеніе. Потерпѣвъ неудачу въ походѣ противъ рубля, обманутый въ своихъ надеждахъ уничтожить французскій кредитъ, желѣзный канцлеръ задумываетъ въ настоящее время запретить привозъ русскаго хлѣба въ Германію.

Когда онъ увидитъ плоды своихъ нападеній, когда немцы будутъ разорены теми безумными финансовыми мѣрами, послѣдствія которыхъ раньше, нежели мы ихъ узнаемъ, они узнаютъ на самихъ себѣ, Бисмаркъ увидитъ, что ему остается одинъ лишь возможный исходъ: война.

Тогда желѣзный канцлеръ покажетъ Англіи направляющуюся въ Индію Россію, онъ постарается ослѣпить Австрію надеждой о новыхъ балканскихъ присоединеніяхъ, и направитъ Италію къ Альпамъ.

Италіи дѣйствительно не далеко отъ того...

Разоряемая въ теченіи цѣлыхъ столѣтій борьбой ланкнехтовъ и гусаровъ, Италія обратила свой умоляющій взглядъ ко Франціи, ея латинской сестрѣ. Преисполненные храбрости и чести, мы отправились къ ней на помощь и нашей кровью мы купили ея свободу и величіе.

Но съ тѣхъ поръ отечество Манини, Кавура и Гарибальди по необъяснимымъ причинамъ породила Крипси, и итальянскій смирившійся кондотьеръ взялся за храброе новарское ружье, которое онъ продаетъ нѣмецкому рейтеру.

Словомъ, ситуација въ высшей мѣрѣ важна и план канцлера извѣстенъ. Напра

прнессе свој пјеснички рад на драму, није ми ни на ум пало да му то замјерим. Такве су жеље дуго залуду мучиле и друге пјеснике Митине жиде, па и много вишег ума од Митига. Зар није као највиши лиреки пјесник свијех вјекова, понос њемачког духа, зар није и сам Гете навјек тежио да се одомаћи на глумишту, било на котурну трагедије, било у лакој обући палъве врете. Но Гетова лобања могла је издржати и толике узалудне напоре, не само да не прнесе, но да на пошљедак ипак истеше своје највише дјело у толико жељеном облику драмеком, да доврши најсвјетлији споменик њемачког ума, свог неумрлог „Фауета“. Но то је могао само онако тријезни мозак у онако тврдој, згодној лобањи, онака грађа, онаки склоп свега животнога, створена да претурни осамдесет година вијека.

Наш Мита није био таква кроја ни кова. Љуска његове душе бјеше танка, слабачка. Његов узаврио мозак не могаше наћи мјеста у тјескоби његове лобање. Све је лијено било док је та душа зборила само са мјесецем и са звјездама, са челама и лептиривима, са славујима и ружама. Но кад се стаде заносити за крвавијем бојевима, још прије но што је зажељела душевне окршаје глумишта, кад стаде пјевати: „Сабо моја...“ кад поздравиваш поточи рат за ослобођење и уједињење оном збирком пјесама те је посвети нашем Витешком Господа-

вить на Францију Италију черезъ Ронъ, Австрію черезъ Рейнъ, и Англію черезъ океанъ и Средиземное море, въ то время какъ онъ употребитъ собственныя войска для того, чтобъ попытаться держать Россію въ нейтральности, угрожая ей своею арміею.

При подобныхъ условіяхъ, въ виду столь опаснаго союза, угрожающаго обьимъ націямъ — Славянској и Галльской, Русскіе и Французы должны безпрестанно думать о томъ, что имъ нужно заботиться объ обоюдной безопасности. Несмотря на разстояніа, обь націи должн находиться въ безпрерывной связи, онѣ не должн ни на минуту сомнѣваться въ обоюдной вѣрности.

Передъ все болѣе и болѣе увеличивающеюся опасностью, всякая попытка, для тѣснаго объединенія обьихъ націи — долтъ настоящаго патриотизма.

Вотъ задача которой мы задались. Обобщить, насколько возможно, интессы Русскихъ и Французовъ, стараться о томъ, чтобъ Русскіе были въ постоянной связи съ нами, объяснять нашимъ гражданамъ, что такое Россія, дать Русскимъ вѣрное понятіе о нашемъ вкусѣ, нашихъ обычаяхъ, нашей коммерціи и промышленности, — все то на что безпрестанно клевещутъ нѣмецкія газеты; словомъ содѣйствовать всеми силами къ осуществленію французско-русскаго союза, вотъ въ чемъ состоитъ наша цѣль.

Revue politique et littѣraire. **Revue Bleue.** Paraissant le samedi. Fondѣe en 1868.

Son mairе du № 24: M. Tisza et les sympathies magyares, par Slava-Roma. — Petit-Bleu, Nouvelle, par Riquetti. — La crise agraire de l'Irlande, par M. Charles Benoist. — L'armѣe royale en 1789, par M. Auguste Moireau. — La Sociѣtѣ de Paris, d'aprѣs „Le Comte Vasili“, par M. Henry Laujol. — Le Salon de 1888. — V. La sculpture, par M. Charles Bigot. — Causerie militaire. — M. E. Tѣnot: La vѣritѣ sur M. Boulanger militaire, par M. A. Gervais.

Essais et notices. — M. Aulard: Les Orateurs de la Lѣgislativе et de la Convention. — M. Hamel: Histoire de la Restauration. — Bulletin. — Chronique de la semaine. — Les ѣtudiants franѣais Ѧ Bologne. — Revue bibliographique.

Ратник. Лист за војне науке, новости и књижевност. Година десета. 1888. Књига XIX. Свеска VI. Јуни. Са четири таблице. Издаје главни ђенералштаб. Одговорни уредник, ђенералштабни пуковник, Драгашевић. У Биограду, штампа Ј. Медедијан и Кимановић (Обиљивѣ Венац број I.)

Хришћански Вјесник. Часопис духовни за хришћанску поуку и црквену књижевност. Издавалац и одговорни уредник Алекс Илић, протојереј и предсјеник конвенторіје биоградске. Висевеска. Мај. Год. X.

Садржај: 1 Не знамо за Бога. — 2. Пропаганда. — 3. Свјетлост свјета. — 4. Ријеч о великом Петку. — 5. Православно учење о цркви. — 6. Проповијед „здравица“. — 7. Прва десетогодишњица. — 8. Пријатељска писма. — 9. Добротвори

ру, још тада се чуло како пуцају ребра танкоме броду те се навезао на то необично, валовито море.

Но то још не бјеше широво море. То још бјеху кратке шетње крајем, изазване потребом промјене, потребом премости, противности, борбе. Са такве шетње навјек би се са свјежом снагом врнуо своје цвијећу, својим лептиривима и славујима. Но кад се једном отисну на ширину кржаве пучине, тада би му се пштомине душесног му завичаја само још на часове привиђале, као што се путнику пустињском, у заносу жеђи, привиђају зелени лугови. А броду се видјело да га више носе вјетри и валови, но што га тимун управља.

Које чудо што се тај брод разбио, кад је наишао на струје и матице највишијех страсти људскијех, оклен стрше на све стране љуте стијене и мукли прудови?

Има двије године како је море жавота разбило тај брод, а мрнар му, уморену душу, избацило на пријлиу кршевитог отока, на коме нема ни трага живота те га и морске рибе далеко обилазе, да се на том отоку памучи мука жестокијех, те да му буде највиша срећа, право рајско спасење, кад му дође избавитељка — смрт.

Благо теби, покојни друже мој, што те једном та лијена спаситељка избави свјих мука! Благо теби, пјесниче Србине, што си се за ово двије године мучио својим рођењем му-

цркве и школе по Остоја Вићентијевић.
— 10. Монашка четрдесето-годишњица срп.
патријарха Германа. 11. Книжевни дио. —
12. Црквене вијести. — Биљешке. —
14. Гласник.

У Биограду, штампа Ј. Ј. Медедијан
и Ђ. Кимпановић (Обилићев венац бр. 1.)
1888 године.

Бранич. Часопис за правне и државне
науке. Власник Удружење јавних право-
заступника у Србији. Одговорни уредник
Ђорђе А. Ненадовић, јавни правозаступник.
Број 11 и 12. Године II. Биоград. Штампа
Задруге штампарских радника (Добричина
улица бр. 18.) 1888.

Црни Листови. Записник кривичних
догађаја. Свека 3. Излази два пут мјесечно.
Садржај: 1. Брековска пећина.
(Оригинал). — 2. Преуредени алачници.
(Свршетак). — 3. Два усекрша јутра.
(Свршетак). — 4. Убица Макса Крајса.
(Наставак).

Са 2 слике. Цијена 50 пара дин. По
реду од почетка ова је свека 15.

Изнаша је једанаести број „Босанске
Виле“ са овим садржајем:

Слике: Њихове царске висости: Ру-
долф и Стефанија. — Гушчарица слика
Влад. Тителбаха. — Маглај. — Пјесме:
Срећо мој! Ов Љубисава. — Приповијетке:
Вајарев удес, новела од Сретена Данчића.
— Данашњи бракови, по магарско од
Боривоја Станковића. — Поука: Како се
повраћа кравама млијеко, од К. Ковачевића.
— Послије хаџилука; пише А. Стражић.
— О споменцима: Из којег су доба и
којега ли народа гробни споменици Црне
Горе, Далмације, Босне и Херцеговине, што
их наш народ зове стећцима, мрамрима
или машетима. Расправља Фрањо Радић.
— Српске народне умотворине: Црногорка
Јока (пјесма) забиљ. Јово Тубиновић. —
Српске народне приповијетке из Херцего-
вине, прибиљ. Н. Н. Херцеговац и Огњен.
— Бој за Суторманом (пјесма) прибиљ.
Др. Милош Микић. — Српске народне
пословице. Скупили К. Новаковић и С. Н.
Бабић. — Листак.

„Босанска Вила“ излази у Сарајеву
два пута мјесечно на два табака; и доноси
у сваком броју по двије слике. Издавалац
и уредник је Никола Т. Кашиковић, Сарај-
лија. Цијена на годину 4 флор. за све
српске; за стране земље 5 флор. Ђаци
добивају лист у пола цијене.

Невен. Чика Јовин лист. Доноси у
своје десетом броју за 1888. овај садржај:
1. Мала Лила, пјесма (са сликом). — 2.
2. Четири годишња времена. — 3. Неко-
лико одабраних пословица српских. — 4.
Не бојте се, тичице, од Н. — 5. Алексан-
дар велики. — 6. Из муке ме избави, тад
си братац прави! Истинити догађај описао
Никола Кукић. — 7. Шетња у Семизовац.
— Цртица из ђачког живота. — 8. Сељак
и Магарац. — 9. Дијете и јабука пјесма
(с њемачког) (са сликом). — 10. Како не
би плако, (пјесма са сликом). — 11. Лес-
ковац, од Драгољуба С. Бркића. — 12.
Тренијанке, слика. — 13. Из прошлости.
Посвећено мојим двома пријатељима. —

кама, те нијеси гледао више невоље.
Твоји вршници срцем и жељом, те их
остави овдје на земљи, морају се добро
узети на ум, да им ткаља на умном
разбоју не замрси конце, гледајући шта
све бива по оном лијепог крају би-
јелога свијета, који теби онако мио
бјеше.

На Цетињу, по Тројичину-дне.

Лазо Костић.

На Дурмитору.

(Наставак.)

Други дан требаше нам обићи и
прегледати источни дио Дурмитора;
те смо и пошли на највиши врх ње-
гов, који се зове Ђирове пећина. На
ови врх кад се изиде, већ нема никаква
врха нити ће планине, докле очи могу
и с дурбином догледати, да се са њиме
равња висином: те пошто и Дурмитор
сав бјеше под нама, то не бјеше по-
требно већ по њему ни ходити до само
с Ђирове пећине гледати и питати г.
Неша како се који врх, гребен, доли-
на и друго зове. Ми нијесмо паздали
на сами врх Ђирове пећине, нити је
ико игда излазило у знање тамошњијех
људи. Говори се да се на сами његов
врх не може ни изићи због велике
стрмени стјена. Али у којико очи
виђети могу, могло би се на њега изи-
ћи; но пошто има један гребен под
његовијем врхом те и са њега ништа
човјечјем оку не стаје на пут, па се

14. Из повјеснице о дувану и још нешто
том приликом. — 15. Ево шта је мајунши
Васко ономад у великом друштву декламо-
вао. — 16. Разнолије. — 17. Даштања. —
18. Решења даштања. — 19. Наша пош-
тица. — 20. Новије књиге и листови.

Рукописи и све што се тиче уред-
ништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jo-
vanović, Wien Hernalser Gürtelstrasse Nr. 9.
— „Невен“ чика Јовин лист излази два-
пут мјесечно на читавом табаку. Цијена
је за Аустро-Угарску на читаву годину 4
фл., на пола године 2 фл. за Србију и Црну
Гору и остале крајеве 10 дин или 5 фл. у
банкама на читаву годину, односно 5 ди-
нара или 2 флор. 50 новч. на пола године,
и пиље се на адресу: Штампарија А.
Пајевића у Н. Саду.

Ђаче. Лист за срчад. Год. прва. Број
6. Ниш, 1 јуна 1888 године. „Ђаче“ излази
један пут у мјесецу а стаје за годину 1-60
дин., за пола год. 1 динар, за стране земље
3 дин. на годину. Претплата, рукописи и
писма примају се само у алашеном писму.
Претплата се шаље или уреднику у Нишу
или књижири Валожићевој у Биограду.

Власник и уредник Пет. М. Никетић.
Цртач Стев. Никшић, Лала. Штампано у
штампарији Ж. Радовановића и друга у
Нишу.

У истом броју има овај позив на
претплату:

Са овим бројем „Ђаче“ навршује по
године свога живота. Оне претплатнике
„Ђачетове“ који су претплатили на по
године, молимо да претплату понове, јер
ће се лист обуставити свакоме ко се по-
ново не претплати. Цијена листу и даље
остаје стара, а то је таман толика, да
лист може примати готово свако српче
које зна да чита. Бројеве од почетка
излажења имамо све.

Многи пријатељи жељели би да
„Ђаче“ излази два пут мјесечно. Ми ћемо
се радо тој жељи одозвати чим буде већи
број претплатника, јер цијену листа нијесмо
ради повећавати. За то молимо све при-
јатеље „Ђачетове“ да се потруде, те да
скупе што већи број претплатника, и чим
буде само толики број претплатника, да се
штампана пљва, лист ће одмах отпочети два
пут мјесечно излазити. Ако су наши при-
јатељи толико вољни колико и ми, онда
се наше жеље могу остварити од почетка
школске године.

ПРОСВЈЕТА.

„Матица Српска.“

Састанак одбора за издавање „Књига
за народ“ из задужбине Петра Коње-
вића. 27 маја (8 јуна) 1888.

А. М. Матић и Стеван Милованов пре-
поручују за „Књиге за народ“ дјела Мите
Петровића под насловом: „О познавању
земље“ и „О поправљању земље.“

На основу те препоруке примају се
споменута дјела и писцу се одређује 20
флор. а вр. по штампаном табаку у име
награде

Аркадије Варађанин јавља, да је про-

толико ни потребе није на њега пе-
њати пошто је још много висок и грдно
је доста изићи на њега; а ипак ка-
жем, кад би нужде било, би се могло
изићи. Тај се врх зове тијем именом
за то, што под њим има један тијесан
пролазак, који из далека своди како
путника и домаћу животињу, тако и
дивљу — као и дивокосе, којијех много
има по Дурмитору и чешиће пута дневно
ударају на ови тијеснац на коме
их је негда дочекивао и тукао не-
какав Ђиро; те пошто овђе и пећи-
на има, то његовијем именом и буде
прозвана ова пећина и врх.

Од врха Ђирове пећине повлачи
се један гребен к сјеверној страни; а
други опет од истога источној страни.
Овај што се пружа сјеверу дугачак
је готово за уру пута; један његов
дио до Ђирове пећине зове се велика
Хрбатина; на њој на једном мјесту
стоје два стална камена један поред
другог, величином су по један колико
човјек, друга два поред њих нешто
мало на дужину оба протегнута а виси-
ном за трећину човјечјег узраста.
Кад из далека ово камење погледаш,
би рекао да стоје два човјека са двоје
некакве живинчади поредо њих. За ово
се камење прича, да су некад два
ловца сваког нећезног и другог све-
чаног дана ловили по Дурмитору, и
да су се једном оба у нећељу на истом
мјесту окаменили са њихова два хрта.
Други непрекидни дио ове Хрбатине
протеже се даље к сјеверу, а на једну

читао дјело Стевана Коњовића под насло-
вом: „Ружа“ и да је нашао, да се може
примити за „Књиге за народ“, али да се
језик мало поправи.

Према том мишљењу прима се спо-
менуто дјело и писцу се одређује у име
награде 12 флор. по штампаном табаку.

Аркадије Варађанин и др. Ђ. Дера
јављају, да су прочитали приповијетку из
српског народног живота под насловом:
„Диоба Врлића“, од Милутина Јакшића и
да су нашли, да са свим пристаје за „Књиге
за народ.“

На основу те оцјене прима се споме-
нута приповијетка и писцу се одређује у
име награде 15 флор. по штампаном табаку.
Светозар Шакрак Нишић јавља, да је
он по Блоку написао дјело: „Поучни раз-
говори о народној економији“ и моли, да
му се на рачун награде изда 50 флор., а
остало кад дјело изађе из штампе.

Узима се на знање, писцу се одре-
ђује у име награде 12 флор. по штампаном
табаку и одобрава се, да му се може на
рачун те награде издати 50 флор. а вр.

Ђорђе Глагољски подноси своје по-
прављено дјело под насловом: „О небес-
ким тијелима“, које је по Тучеку превео.
Издаје се на оцјену Стевану Милова-
новом и А. М. Матићу.

А. М. Матић подноси своје дјело
„Основи разумној земљорадњи.“

За оцјену тога дјела умољава се М.
Петровић.

Јован Марјановић подноси свој спис:
„Прича без наслова.“

Издаје се на оцјену Аркадији Вара-
ђанину.

Јован Марјановић подноси свој саста-
вак: „Сијање и његовање дувана.“

Не прима се, пошто је сувише ситна
ствар за „Књиге за народ“

Александар Ђ. Митровић јавља, да
је он написао трагедију „Бој на Косову“,
коју је послао под именом Милана Освет-
ника.

Др. Ђорђе Дера и А. Варађанин јав-
љају, да је то дјело по себи доста добро,
али није за народну библиотеку, пошто
има доста таквих добрих дјела са сличном
тенденцијом. Више би приличило то дјело
за дјечији лист.

Према том мишљењу не прима се
споменуто дјело за „Књиге за народ.“

Др. Ђ. Дера и Светозар Савковић
јављају, да је Љубомир Лотић према њи-
ховим примједбама допунно и поправио
дјело своје под насловом: „Одмор и доко-
лица.“

Дјело је то тако велико, да ће мора-
ти изаћи у 3 свеске.

На основу те оцјене прима се спо-
менуто дјело и писцу се одређује у име
награде 12 флор. по штампаном табаку.

Др. Ђ. Дера јавља, да је прочитао
дјело А. Виљинскога под насловом „Рад
и својина“, које је превео Рајко, и препо-
ручује да се прими за „Књиге за народ“,
али да се она мјеста, која се позивају на
одређења аустројских закона замијене са
сличним одређењима угарских закона.

На основу тог мишљења прима се
споменуто дјело и писцу се одређује у име
награде 12 флор. по штампаном табаку, а
да дјело поправи према учињеној примједби.

мјесту се издиже на њему једна вели-
ка главина у којој се види пећина;
та се главина зове Кобиља глава
Кад од Кобиље главе продужимо и
даље овом високом хрбатином сјевер-
ној страни до на сами њен крај, овђе
находимо једну велику пећину, која
је своје грло обрнула понајвише у
сјевер; тако је намјештена да унутра
у њу не могу ни одкуд уљећи сунчани
зраци; а пошто је на висини, увијек
кроз њу бије одвише хладни вјетар.
Те пошто је у њој хладно, а свукуда
точи, цури и капље вода, која се од-
мах претвара у лед на и у најврше
љетње дане, то је она вјечито пуна
леда. До чуда је како се на овом леду
и леденицама може виђети слика од
разноврсног домаћег посрља, хагата и
ствари, и то баш од свега бар у не-
колико сличну слику можемо виђети
као од тона, бацела, ножа, сабље, сје-
кире, допате, чекића, пјата (тањира),
ожице и другог; па се могу виђети
и слике од некијех животиња. Примјети-
ти сам да ово вјетар чини, који раз-
гони воду по леду и леденицама де-
бљијем и тањијем, која се исто најпо-
слије у лед претвара.

Рекао сам да се од врха Ђирове
пећине протеже и друга Хрбатина
источној страни. Она веже са Сави-
нијем Куком о коме сам већ прозбо-
рно, и која је на самом крају источ-
ног дијела Дурмитора т. ј. од најп-
шијех његовијех врхова; а од мањи-
јех има их још као Седло, Стожича

Секретар напомиње, да би ваљало
одредити којим ће се редом штампати
досад примљена дјела за „Књиге за народ.“

Према тој напомени одређује се, да
свеске додосе по реду ова дјела:

Свека 16. „Диоба Врлића“, припо-
вијетка из српског народног живота. Од
Милутина Јакшића.

Свека 17. „Кад ће бити кљше?“ Од
А. Миловановог.

Свека 18. „Пијанство.“ Од дра Милана
Јовановића-Батуца.

Свека 19. „О подизању земље.“ Од
Мите Петровића.

Свека 20, 21. „Поучни разговори о
народној економији.“ По Блоку написао
Светозар Шакрак Нишић.

Свека 22. „О поправљању земље.“
Од Мите Петровића.

Свека 23, 24, 25. „Одмор и доколи-
ца.“ Како да будемо напреднији, имућнији
и виђенији. По Стевану Нађу и другима
прерадио и за наше прилике удесно Љу-
бомир Лотић.

Свека 26. „Рад и својина“, за народ
написао А. Виљински. Превео и допунно
Рајко.

Свека 27. „Ружа“. Поставак, поди-
зање, његовање њено и избор варијетета
ради домаће вртарске употребе. За народ
написао Стеван Коњовић.

Састанак књижевног одбора 28 маја
(9 јуна) 1888.

Секретар јавља, да је одбор за изда-
вање „Књига за народ“ из задужбине Пе-
тра Коњевића имао два састанка од по-
шљедње сједишне књижевног одбора.

На састанку тога одбора од 5 априла
урађено је ово:

1. На основу оцјене Дра Милана Јо-
вановића-Батуца примљено је дјело Стевана
Милованова под насловом: „Кад ће бити
кљше?“

2. Према оцјени Дра Ђ. Дера прим-
љени су: „Поучни разговори о народној
економији“, које је по Блоку прерадио не-
познати писац, и одређено је, да изађе у
двје свеске.

3. На оцјену су издана ова дјела:

а. „Диоба Врлића“, приповијетка из
српског народног живота од Милутина Јак-
шића — Дру Ђ. Дери и А. Варађанину.

б. „Ружа“ од Стевана Коњовића —
члану А. Варађанину.

в. „Одмор и доколица“ од Љубомира
Лотића — члановима Светозару Савковићу
и Дру Ђ. Дери.

г. „О раду и својини“ превод Рајка
— члану Дру. Ђ. Дери.

д. „О познавању земље“ од Мите Пе-
тровића — члановима А. М. Матићу и Сте-
вану Милованову.

е. „О поправљању земље“ од Мите
Петровића — члановима А. М. Матићу и
Стевану Милованову.

На састанку од 27 маја (8 јуна) ура-
ђено је ово:

1. На основу оцјене чланова А. М.
Матића и Стевана Милованова примљена
су дјела Мите Петровића: „О познавању
земље“ и „О поправљању земље“, и писцу
је одређено у име награде 20 флор. по
штампаном табаку.

2. Према оцјени члана Аркадија Ва-

и т. д. Ова је Хрбатина дугачка за
добра уру пута; од ње се на јужну
страну спуштају стрмене стране и ли-
ца до у западни дио Дробњака; у
овијем западнијем странама у једноме
долу лежи једно мало језеро, које
нигда не пресушује а зове се Зелена
Локва. У подножју оввијех страна виде
се Дробњачка села: Дубравско, Дужи
и Комарница.

Ове двије хрбатине, које се по-
влаче од врха Ђирове пећине, једна к
сјеверу а друга к југу; чине један
оштри угао до Ђирове пећине, у коме
углулежи један велики тако звани „ва-
ловати до“, у коме вјечито дивокоса
има, којијех и ми тога дана гледасмо
по њему. Не далеко од овога дола на
сјеверну страну лежи други Биљешков
до а поред њега источно издиже се
опет један велики врх који се зове
Међед, те се једначи према вр-
ху Савина Кука. Сјеверо од Би-
љешкова дола и Меједа леже безбројне
мање и више долине и кршеви, спуш-
тајући се једно снуже другото Црно-
ме језеру и Језерима. Од топљења
спушега Дурмиторског, по оввијем до-
линама на много мјеста се слијева
вода и има је по све лето, те се с
тога ове долине и зову Локвице, које
већ вежу са Црнијем језером и дебе-
лом смирчевом и јеловом гором по врх
Језера.

(Савићко се)

рађањна примљено је дјело „Ружа“ од Стевана Кововића и одређено му је 12 фор. по штампаном табаку у име награде.

3. По оцјени чланова Дра Ђ. Дера и А. Варађањна примљена је приповијетка „Дноба Врлића“ од Милутина Јакшића и одређено му је у име награде 15 фор. по штампаном табаку.

4. Пријављеном писцу Светозару Ша- краку-Нинићу одређено је у име награде 12 фор. по штампаном табаку за дјело, које је по Блоку прерадио под насловом: „Поучни разговори о народној економији.“ Уједно је одобрено, да му се изда на ра- чун награде 50 фор.

5. Према мишљењу чланова Дра Ђ. Дера и Светозара Савковића примљено је дјело „Одмор и доколица“ од Љубомира Лотића и одређена му је награда од 12 фор. по штампаном табаку као и то, да то дјело пише у 3 свеске.

6. На основу мишљења члана Дра Ђ. Дера примљено је дјело А. Вилчинског под насловом: „Рад и својина“, које је с пољског превео и допунио Рајко, и перево- дилоцу је одређена награда од 12 фор. по штампаном табаку.

На оцјену су издана ова дјела:

1. „О небеским тијелима“ по Тучеку превео Ђ. Глибовски — члановима А. М. Матићу и Стевану Милованову.

2. „Основи разумној земљорадњи“ од А. М. Матића — члану Мити Петровићу.

3. „Прича без наслова“ од Јована Марјанског члану Аркадији Варађањну.

Нијесу примљена ова дјела:

1. „Сијање и његовање дувана“ од Јована Марјанског.

2. „Бож на Косову“, трагедија од Алек- сандра Ђ. Митровића (Милана Осветника).

Секретар јавља да је одређен ред, по ком ће се примљена дјела штампати у свескама.

Секретар предлаже за „Бетонио“ са- ставак Драгутина Ј. Илића под насловом: „Књижевна писма“.

Прима се и писцу се одређује 75 фор. у име награде.

Секретар предлаже за „Бетонио“ оцјену Мите Петровића на дјело: „Beitrag zur Kenntniss der Erzlagerstätten Bosniens.“

Прима се и писцу се одређује 20 фор. у име награде.

Аврам Ђукић пише за „Бетонио свој саставак: „Учениће тителског крајинског батаљона у аустро турском рату године 1788—1791.“

Издаје се на оцјену члану М. А. Јо- вановићу.

Секретар подноси по одлуци књижев- ног одбора зготовљани „Садржај српскога Бетониса од 1 до 150 књиге, уређен по писцима (по азбучном реду). Уједно јавља, да ће према томе допунити и „Садржај Српскога Бетониса“, уређен по струкама, који само до 132 књиге иде.

Према већ донешеној одлуци у тој ствари одређује се за тај посао 120 фор. у име награде.

Светозар Шакрак Нинић подноси за „Бетонио“ и награду чланак: „Три старе укнуте жуаније, из мађарског извора из- ведено.“

За оцјену тога чланка умољава се члан Иларион Руваран.

Члан А. Сандић враћа „Српске на- родне пјесме“, што их је скупио Сретен Даничић, јављајући да их због своје боле- сти не може прегледати.

За оцјену тих пјесама умољава се члан Др. Милан Савић.

Члан А. Сандић враћа оцјену Аврама Ђукића на дјело: „Прошлост, установа и споменици угарских краљевих шајкаша од 1000—1872“, јављајући, да му болест не допушта, да о том послу поднесе своје мишљење.

За оцјену тог саставка умољава се члан Милан А. Јовановић.

Узима се на повозно знање извјеш- тај секретарев, да му је Јован Ђорђевић обећао, да ће за „Бетонио“ описати пут свој у Крым.

Од „српске краљевске академије“ са захвалношћу је примљен „Глас“ и „По- словник“.

Замјеник патријархов Василијан вла- дика бачки, на представку овога друштва оставља Исидора Димитријевића, питомца епископске закладе Нестора Димитрије- вића, у уживању епископске још за годину дана ради полагања строгих испита.

Осим тога решаване су ствари, које су се тичале питомца оних епископских заклада које стоје под управом овога друштва.

Црногорско Поморство.

Св. Никола, 1 јуна. — Ове недје- ље имали смо тихе и средње вјетрове од I. и IV. квад., мирно море и ведро небо.

На улазак Бјане има највише дубине 4 1/2 носе метаче.

Барометар 76—77.

Доједрише:

Пароб. аус. уг. „Скутарина“, тон. 106, кап. Ф. Ваљало, из Дубровника, крцат.

Браца аус. уг. „Мери“, тон. 13, кап. М. Лонза, из Скадра, празан.

Траб. аус. уг. „Мило“, тон. 47, кап. Ф. Свилокосић, из Скадра, празан.

Траб. црн. „Каролина“, тон. 15, кап. Мехмед Али, из Оциња, крцат.

Траб. црн. „Буона Сорте“, тон. 10, кап. Асан Мујали, из Скадра, празан.

Траб. црн. „Уда Верди“, тон. 27, кап. Омер Јусуф, из Оциња, празан.

Траб. црн. „Машала“, тон. 20, кап. Ј. Идрис, из Медове, крцат.

Брац. црн. „Хаирлије“, тон. 12, кап. М. Закули, из Скадра, празан.

Траб. итал. „Нуово Модесто“, тон. 24, кап. Нена Никола, из Трани, празан.

Траб. црн. „Кориере ди Дуџињо“, тон. 25, кап. О. Зубери, из Скадра, празан.

Одједрише:

Пароб. аус. уг. „Скутари“, тон. 106, кап. Ф. Ваљало, за Скадар, крцат.

Брац. аус. уг. „Мери“, тон. 13, кап. М. Лонза, за Дубровник, крцат.

Траб. аус. уг. „Мило“, тон. 47, кап. Ф. Свилокосић, за Дубровник, крцат.

Траб. итал. „Нуово Модито“, тон. 24, кап. Нена Никола, за Трани, крцат.

Оцињ, 8 јуна. — Ове недјеље има- ли смо за прва четири дана лијено врије- ме и вјетрове лагушне од I. и IV. квад., а пошљедња два дана облачно и без кише а вјетрове лагушне од III. IV. квадранта и море мирно.

Барометар 75-6.

Доједрише и одједрише:

Шкуна црн. „Сехини Бахер“, тон. 81, кап. Таир Шурда, празан из Малте.

Траб. црн. „Аирлије“, тон. 20, кап. М. Осман, празан, из Св. Николе.

Траб. црн. „Леоне“, тон. 35, кап. И. Дерман, крцат, из Бојане, за Трет.

Траб. аус. уг. „Тритоне“, тон. 506, кап. Ђ. Вилдауер, из Медове, и пошто искрца и укрца неколико трговине и пут- ника продужи своју пловидбу за Бар.

Пароб. аус. уг. „Делџино“, тон. 500, кап. Ђ. Гризогано, из Бара, и пошто искр- ца и укрца неколико трговине и путника продужи своју пловидбу за Медову.

Бар, 11 јуна. — Прошле недјеље имали смо јужна времена, у једну ноћ и кишу, којом почеше сад љетна времена, вјетрови сјеверо-западни преко дана а по ноћи источна умјерена ведрина и мирно море.

Барометар 76-5, стање температуре Р. 24.

Доједрише и одједрише:

Пароб. аус. уг. „Делџино“, тон. 50, кап. Ђ. Гризогано, из Крфа и Арбаније, крцат, за Далмацију и Трет.

Пароб. аус. уг. „Оресте“, тон. 610, кап. Косовић, из Трста и Далмације, крцат, за Арбанију и Крф.

ПАМЕТАР.

за мјесец јуни.

1. (12) јуна 1728. умре језовит Игњат Градић, каноник, српски пјесник. Родио се у Дубровнику.

2. (14) јуна 1806. митрополит Петар I. са Црногорцима и Бокелџима отме Вргат и острво св. Марка, што су Французи из- ван Дубровника још држали.

3. (15) јуна 1788. (прије 100 година) Турци из Биограда пређу Саву код Јакова, али их одбију српјемски граничари.

4. (16) јуна 1788. (прије 100 година) лички заставник Будисављевић са 15 бо- санских сержана (добровољаца) поче ноћу нећати се уз бедме гламочке, али поту- рице осјете и дигну ларму, њих 400 дигну се за Будисављевићем у потјеру, али их он из заседе одбије.

5. јуна 1466. Стјепан, херцег св. Саве, посла пред своју смрт у Дубровник своје благо и тестаменту. Ту је било 70.000 це- кина, 33 литре и 11 унача злата, 1570 ли- тара и 4 унче сребра, многе драгоцености, као: круне, верпче, појаси, једне оруђе са сребрним цијевима и т. д. Ово благо диглоше његови напљедници, међу којима бјеше и Али бег, син кнеза Ивана Влахо- вића, који се потписао као „склав“ (роб) великога султана, као и брат Али бегов, Смајил, који се просто потписао „склав“ на дотичном увјерењу.

6. (18) јуна 1696. српски патријарх Арсениј III. Чарнојевић писао је руском цару Алексеју Михайловићу, да се код аустријскога двора заузме за затворенога српскога деспота Ђурђа II. Бранковића.

7. (19) јуна 1788. (прије 100 година) Турци из Биограда пређу Саву, али их ђесарека војска натјера на воду.

8. (20) јуна 1690. српска општина у Биограду шаље јенопољскога владика Исидору Баковића у Беч до ђесара са молбом на-

тријарха Арсенија III. Чарнојевића, „архи- епископа Србије и Бугарске“, да Срби у ђесаревој држави имају слободу вјероиспо- вијести, да задрже стари календар, да бирају себи архиепископа, да су слободни од десетка и данка и од војничког уквар- тиравања и т. д.

9. (21) јуна 1788. (прије 100 година) код Сеоца на скадарском језеру Турци по заповијести Махмуд паше Бушатлије убију ђесарева поклицаре: Бруштарда, 2 офици- ра и једнога калуђера, који су, по налогу ђесара Јосипа II. одијелили Махмут пашу 50.000 дуката са другим лијепим даровима и са њиме начинили уговор за савез. Цр- ногорци су опомињали ђесарева посланике, да се оставе пријатељства са Турцима, али их ови не хтјеше послушати на своје зло.

10. јуна 1596. ердељски кнез Жигмунд Баторија паде под Темпшвар, али га не мога узети од Турака, јер ђесар Рудолф II. не посла обећане помоћи.

11. (23) јуна 1692. 8000 шибеничких Морлака продријеше далеко у Босну и вратише се са богатим плијеном.

12. (24) јуна 1849. умре у Биограду Исидор Стојановић, професор историје у лицеју. Родио се 1809 године у Српској (Старој) Кањижи. Писао је пјесме, чланке, Преодницу, Брзорки буквар; оставио је многе рукописе историјског садржаја.

13. (25) јуна 1758. руска царица Је- лисавета даде Црногорцима на дар једну хиљаду дуката.

14. (26) јуна 1788. (прије 100 год.) потпуковник Брановачки са својим врај- корцима пријеђе у Србију код Кулића, избави због од више хиљада душа, са једном кумпанијом (четом) банатских гра- ничара дочека 900 Турака, који су долазили од Пожаревца, и сузбије их, на ону ноћ врати се у Ковин.

15. (27) јуна 1788. (прије 100 год.) 2000 крајинских потурица ударе преко Уне код чардака Слабине, али их граничари одбију по дугој борби.

16. (28) јуна 1788. (прије 100 год.) Крајинници потурице ударе на хрватску Дубицу; бој трајаше од зоре до мрака и погibe многи јунак од њих и од вараждин- ских и бановачких граничара.

17. (29) јуна 1863. (прије 25 година) издаје закон о устројству Више Женске Школе у Биограду.

18. (30) јуна 1747. покушаваше да отрују српскога патријарха Арсенија IV. Јовановића Шакабенту. Фелчер из Вара- дина даде му отров у медицини, али се он предиче и прекужи.

19. (31) јуна 1744. 600 Срба од по- тиске милиције отму код Вормса велику шуму и побегу многе Французе и Прусе.

20. јуна (1 јула) 1788. (прије 10 год.) врајкорски заставник Вујадиновић са 300 врајкорца пребуди Буковицу и Динан (?) на Дулли, убије 150 Турака, добије један барјак, 40 коња, 100 волова, 800 оваца, много новаца, одјела и оружја.

21. јуна (2 јула) 1688. (прије 200 год.) Турци продру у Хрватској до Карловца, али бише сузбијени.

22. јуна 813. код Брезнице (Верс- није) близу Дринопоља побједе се бугар- ски хан Крум са грчким царем Михаилом I. Курапанитом Рагавом и побједи га. Михаило једва утече и стигавши у Цари- град, одрекне се пријестола. Крум за тим освоји Дринопољ, продре под сами Цари- град, оусти околину и зароби многе Грке и Латине и насели их у Панонији.

23. јуна (4 јула) 1795. роди се у бро- ду француски Марјан Јајић, српски писац. Умро 1858 г.

24. јуна (6 јула) 1838. (прије 50 год.) роди се у Вараждину др. Игњат Јајић, славни филолог и слависта, сада професор на бечком универзитету.

25. јуна 1451. почне рат међу Ду- бровником и херцегом Степаном. Дубров- чани уцијенише херцегову главу са 10.000 дуката и обећаваше још за њу кућу у вриједности од 3000 дуката и племство. Браћа Влатковићи, херцегови синови, хтје- доше га убити, нашто се херцег помири са Дубровником.

26. јуна (8 јула) 1807. руски цар А- лександар I. начини у Тилзиту мир са Наполеоном I. Руси уступе Французима, што су (са Црногорцима) још држали у Далмацији, пак у Боку Которску. Том при- ликом оба цара учинише тајни уговор, како да се Турека подијели. По том уговору добила би Русија: Бесарабију, Молдавију, Влашку, Бугареку; Француска: Арбанију Епир, Тесалију, Морнију, Кандију; Аустрија српске земље, а султану да остане Тра- кија са Цариградом и Азија.

27. јуна (9 јула) 1747. умре хрватски писац поп Степан Фучек.

28. јуна (10 јула) 1848. до 5000 Срба са 12 топова ударе под командом Ђоке Стратимировића на Ечку код Бечкереча. Срби имаше 17 мртвих и 30 рањених и морадше уступити. Мађарп имаше 80 мртвих и рањених.

29. јуна (11 јула) 1788. (прије 100 год.) потпуковник Михаљевић са врајкорцима удари изненада на Хасапашину Паланку,

отме је на јуриш, а паша утекне, пошто је изгубио више од полак своје војске. Срби спаде Паланку.

30. јуна (12 јула) 1863. (прије 25 год.) владика Никанор Грујић посети капелу на алмашком гробљу у Новом Саду, коју је Платон Атанаковић, бачки епископ, подигао на гробу свога сина Васе. Том приликом посвећено је и здање за школу и учитеља, које је поред ове капеле по- дигао владика Платон. И капелу и ово здање поклонико је Платон новосадској пра- вославној црквеној општини и уз то 3390 фор. на издржавање оба здања.

Јуна (првих дана) 1863. (прије 25 год.) умре у Карловцу Василије Лазар, родом из јужне Русије, оставивши своје имање око 12.000 фор. православној цркви у Кар- ловцу.

Јуна (крајем) 1788. (прије 100 год.) скадарски везир Карамухамт паша Бушат- лија удари на Пипере, којима прскоче Кучи и послје јака боја разбију везира, који уступи у Спуж, а послје неколико дана врати се у Скадар.

„С. Н.“

Јавна захвала.

Пречасни г. калуђер Симеон Попо- вић, настојник манастира Вранине, имао је доброту поклонити оvd. читаоници 13 ко- мада различних књига на руском језику.

Г. Симо Н. Поповић оvd. трговац, на исти начин поклонико је 8 комада различ- них књига.

Дароваоцима на овом лијепом и пле- менитом дару изјављује се најтоплија благодарност.

Вир-Пазар, 15 јуна 1888.

Управа вироке читаонице.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Од 1 јула о. г. наступа друга четврт

„СРПСКОГ ДНЕВНИКА“.

Лист за политику, просвјету, привреду, радност и трговину. Власник барон Федор Николић, уредник Александар Стојачковић.

Преплатна цијена за Црну Гору: на мјесец 1 фор. и 50 н., на четврт године 4 ф. и 40 новч. Преплату ваља слати администрацији „Српског Дневника“ у Бу- димпешту IV., Kessméter-Gasse Nr. 6. Свећеници и учитељи у Црној Гори добијају лист у пола ци- јене.

ШКОЛСКА ОБЈАВА.

На оvdјешњој Гимназији држаће се овогодишњи школски испити слједещим редом:

I. разред 15 и 16 ов. м.

II. „ „ 18 „ „

III. „ „ 20 и 21 „ „

IV. „ „ 22 „ „

Испити у богословско-учп- тељској школи држаће се 23. ов. м.; 25., 26. и 27. ов. м. даваће се ученицима оцјене, а 28. биће благода- рење и дијелиће им се свједоцбе.

Цетње, 10. Јуна 1888.

Ректорат богосл.-уч. школе

и

Управа Гимназије.

(2—3)

НА ЗНАЊЕ.

Достављам штованој публици како оvdје тако и на страни, да сам у познатој кући попа Васа Поповића отворила нову гостоницу

код

МИЛОША ОБИЛИЋА,

гдје се удобан стап, добра храна и пиће (вино, бира и кафа) са чистом, добром, и брзом по- слугом, а све са умјереном ције- ном вазда добити може.

Цетње, 18 јуна 1888.

С особитим поштовањем

Анета Кромич.